

NOTE ETIMOLOGICE ȘI LEXICALE ISTROROMÂNE

VASILE FRĂȚILĂ

Pornind de la unele culegeri de texte dialectale, ca și de la unele lucrări lexicografice (dicționare, glosare) sau atlase (ALI, ALIr, ALR), autorul discută câțiva termeni istroromâni necunoscuți până de curând sau rămași fără etimologie.

BUCURĂZNA, adj. f. ‘bucuroasă’ < adj. *bucuroasă* (< *bucur*, cuvânt de origine autohtonă, + suf. *-os*, fem. *-oasă*) + suf. cr. *-(a)n*, *-na*, înregistrat de Petrovici–Neiescu în anchetele efectuate la Jeiăn, în contextul: *Fost-a bucurăzna* = a fost bucuroasă, este o probă indirectă că și în istroromână (sau cel puțin la Jeiăn) a existat cândva adj. *bucuros* (< *bucur*, cuvânt de origine autohtonă + suf. *-os*), de la care, cu ajutorul sufixului de origine croată *-(a)n*, *-na*, *-no*, s-au obținut formele **bucurosan*, **bucuroasna*, **bucurosno*. Forma cu *-z-* în locul lui *-s-*: **bucuroasna* [în transcrierea lui Neiescu 2011: 161: *bucurăzna*], se explică prin asimilarea lui *s* față de sonanta nazală *n* (cf. rom. *lesne* alături de *lezne*, *plesni* alături de *plezni*, *trăsni* alături de *trăzni*, *trăsnet* față de *trăznet*) și a fostului diftong din rom. com. *oa*, redat de Neiescu prin *â*. Prin urmare, adj. *bucur* ‘frumos’ trebuie scos din lista termenilor autohtoni dispăruți fără urmă în istroromână, listă întocmită de Frățilă (vezi Frățilă–Bărdășan 2010: 407).

CORP ‘osnova drvenoga pluga; baza plugului de lemn; it. ceppo dell aratro di legno’, înregistrat de Filipi, ALIr 938, de la Noselo și Sușnievița în sintagma *corpu de plug* însemnând ‘baza de lemn a plugului, trupiță’, pare a fi un calc după cr. *telina*, ‘idem’ (< *telo* ‘corp, trup’ + suf. augm. *-ina*). *Telina*, pl. *teline* (de plug) a fost înregistrat în toate celelalte localități istroromâne de sud: Jesenovic (Sucodru), Letai, Bârdo, Șcabici, Tercovți, Zancovți, Miheli și Costârcean. La Jeiăn pentru aceeași noțiune s-a răspuns: *o grebēnița*, pl. *do grebēnițe* (< cf. v. sl. *grebenъ* ‘regiune a corpului unor animale mari între gât și spinare; coamă a unui munte’) iar în nota 347 de la subsol se adaugă o *zadrgavka*, pl. *do zadrgavke* cu sensul ‘lanțul care se atașează la plug’, it. ‘la catena che viene ficcata nell’ aratro’.

Interesant este că Filipi nu ne oferă corespondentul/ corespondentele din graiurile čakaviene din Bărgud și Čepić. Cf. și dr. *trupitã* ‘idem’, pe care cele mai multe dintre dicționarele noastre (TDRG, CADE, DEX, Ciorănescu, DLR) îl consideră un împrumut din scr. *trupica* ‘butuc, buturugă’, iar altele (Scriban, MDA), format în interiorul limbii române din *trup* (< v. sl. *trupъ*) + suf. *-iță*.

Întrebarea care se pune este: Ce origine are *corp* în sintagma ir. *corpu de plug*? Este el un urmaș al lat. *corpus* sau un împrumut din it. *corpo*? Originea

FD, XXXII, București, 2013, p. 185–191

latinească a lui *corp* în dacoromână este, în general, contestată, deși acesta cuprinde o arie compactă în Banat, în Muntenia, mai ales în zona montană și un punct în Transilvania (vezi ALR I, vol I, h.1), iar în alte 16 puncte, situate în Oltenia, Banat, Crișana, Transilvania și Moldova de vest, se găsește alături de *trup* (Pușcariu 1940: 197, Felecan 2005: 14.). Luând în considerare faptul că și alte cuvinte din câmpul semasiologic al termenilor referitori la corpul omenesc, moștenite din latină sau din substrat, când au dublete de alte origini (cf. *burtă / pântece / foale / vintre; gât / grumaz / gușă; gleznă / încheietură / nod / oul piciorului* etc.) ocupă, în general, arii ce cuprind Banatul, Crișana, vestul și nordul Transilvaniei, zone considerate de specialiști mai conservatoare, ocurența lui *corp* în această zonă ar fi o dovadă că termenul în accepțiunea anatomică este moștenit, inițial cu o arie de răspândire mai mare, care cu timpul s-a redus în favoarea lui *trup*, răspândit prin scrierile religioase (Felecan, *lucr. cit.*, p. 14–15). Sextil Pușcariu (*op. cit.*, p. 197) afirmă că *trup*, chiar dacă la noi e vechi, ‘n-a izbutit încă să alunge cu desăvârșire pe *corp*, iar P. Papahagi a arătat că *corp* este popular și în dialectul meglenoromân (unde de obicei se zice *snagă*)’ (Pușcariu *op. cit.*, p. 197).

Nu dispunem de atestări ale termenului *corp* în istroromână care să depună mărturie că acesta ar proveni din it. *corpo*. De altfel, pentru *trupiță* în it. se spune *ceppo dell’ aratro*.

În privința cuvântului rom. *corp*, Sala 1998: 44, face următoarea precizare: „Înainte de a trece la prezentarea termenilor pentru părțile corpului omenesc, remarcăm cuvântul *corp*, care după unele păreri ar continua lat. *corpus* [în aromână unde el există a fost înregistrat de Gustav Weigand în *Olympe Walachen*, în 1888 – *n.n.V.F.*] este cu siguranță moștenit din latină, continuând „nu există dovezi contra moștenirii din latină în dacoromână; el este astfel transmis tuturor limbilor romanice”. Prin urmare, s-ar părea că lat. *corpus* este astăzi continuat în toate cele patru dialecte, concurat însă de alți „oaspeți” ca *trup* (< v. sl.), pătruns și în aromână și în meglenoromână (*trup*) sau *telina* (< cr. *telina*), *jivot* (< cr. *život*), *pâs* (< cr. *pâs*) (vezi Filipi, ALR 275 și 282) în istroromână.

CUR din sintagma *curu de pâre*, înregistrată de Emil Petrovici și Petru Neiescu în anchetele efectuate la Jeiăn și Sușnievița, glosată de Neiescu 2011: 333, prin ‘ultimul colț al pâinii’ nu credem că ar avea a face ceva cu *cur* ‘partea din spate a corpului omenesc și a animalelor’ (< lat. *culus*), cum susține lingvistul clujean în lucrarea citată, ci că acesta ar fi un omonim provenit din cr. *kŭr* de origine protoslavă însemnând ‘cocoș’, pl. *kuri* ‘pui’ și ‘găini’. Cuvântul croat, după cum susține Skok II 240, este scos din uzul limbii literare și al celei cotidiene din cauza faptului că derivatul diminutival în *-bc*: *kurâc*, gen. *kurca* a căpătat sensul de ‘penis’. Diminutivul în *-bk*: *kurak*, gen. *-rka*, uzual în jurul Dubrovnicului, are sensul metaforic de ‘știulete (de porumb)’, după cum și diminutivul în *-elj*: *kurelj* a dobândit sensul de ‘porumb’ (plantă). Sensul primar este păstrat încă în *kŭrica* (în zona litoralului, cr. Primorje), unde primește sensurile: 1. ‘găină tânără’, ‘puică’, 2. plantă cyclamen europaeum, iar *kŭrić*, tot în zona litoralului ajunge să însemne ‘pui de genul masculin’, *kure*, gen. *-eta* ‘pui’.

De la ir. *cur* ‘pui’, cu ajutorul suf. diminutival *-ic* a rezultat derivatul *curic* ‘puișor’ în sintagma *curicū de păre*, glosat de Neiescu, *op. cit.*, p. 335 tot prin ‘ultimul colț al pâinii’. (Ir. *curic* ‘puișor’ ar putea proveni și direct din cr. *kurić* ‘idem’). Probabil că sensul sintagmelor ir. *curu de păre* și *curicū de păre*, mai potrivit, în românește ar putea fi redat prin *scursură* ‘bucata de aluat din pâinea crăpată coaptă care se coace puțin mai târziu’ (DLR, t. X, partea a 2-a, p. 538), sinonim cu *răsunoii* (regional) ‘parte de la marginea unei pâini formată din aluatul scurs în timpul coacerii’ (DLR, t. IX, p. 157) < *răsuoi (< *răsură* (< participiul *ras* + *-ură*) + suf. *-oi*) cu disimilarea *r-r > r-n*, și cu termenul dialectal ardelenesc *donț*, cu varianta *duț*, ‘parte a pâinii crescută în afară de obicei rumenă și cu coajă plăcută la gust, bucată de pâine ruptă din margine’, (< magh. *dúc*) (DLR, t. I, partea a 6-a, litera D, p. 1352).

Pentru evoluția semantică a lui *pui* ‘pasăre de la ieșirea din ou până la maturitate’, p. gener. ‘orice animal de la naștere până la maturitate’ la *pui* (familiar, de obicei urmat de determinări introduse prin prepoziția *de*) nume generic dat unor obiecte de dimensiuni reduse (sau considerate ca atare) cf. *pui de mămăligă*, *pui de pernă*, *pui de castraveți* (DLR, t. VII, partea a 5-a, s. v. *pui*). Cf. și *pui* ‘puiet de porumb’, ‘firul de porumb mai mic (crescut lângă unul mai mare) și care se taie la prășit’ (Frățilă 2006: 266), care concordă într-un anumit fel cu evoluția cr. *kūr* ‘pui’ la ‘porumb’ (plantă). Interesant este că rom. *pui* ‘porumb’ a pătruns și în graiul ceangăilor din Moldova (*puj*), unde primește și sensul de ‘șură de coceni’ (vezi Dănilă 2005: 60). Pentru sensul al doilea al lui *puj* din graiul ceangăilor, cf. și dr. regional *puiuc* ‘despărțitură a șurii în care se țin uneltele’ (< *pui* + suf. *-uc*) (Frățilă, *op. cit.*, p. 267).

FL'ER, însemnând ‘zăbală, frâu’, *fl'eru* [s. a.], a fost notat din Jieian de Ugo Pellis (ALI, 6377: morso del cavallo) în sintagma : *fl'eru ce l'i se pure-ŋ-gura*. Sensul de mai sus n-a fost notat până la Ugo Pellis de niciun cercetător. În ir. *fl'er*, ca în dr. *fier*, are sensul obișnuit de ‘element chimic, metal greu, de culoare cenușie, maleabil’ și se întrebuințează în sintagme ca *a bate fl'eru*, *tuțe fl'eru*, *fl'eru bate*, *tuți fl'eru*. Tot ca în dr. și în ir. *fl'er* este numele mai multor unelte, instrumente etc. sau părți ale lor făcute din acest metal; cf. *vilele de fl'er* ‘furcile de fier’, *dinți de fl'er*, *fl'eru de păsade* ‘cuțit de fier’ (Cantemir: 174), *prălița de fl'er* ‘ranga de fier’ (Morariu 55). Vezi alte exemple la Frățilă–Bărdășan 2010: 168. În ir. *fl'ăre*, pl. lui *fl'er*, are sensul de ‘capcană de vânat’: *fl'ărele ân ce se căța pul'u și lișița* (Jieian) ‘capac în care se prinde pasărea și vulpea’; *fl'ărele za lișița cață* (Sușnievița); *fl'ărele za l'epuru cață* (Costârcean). La Jieian *fl'ărele* se întrebuințează și pentru ‘ciocan împreună cu nicovala’: *fl'ărele cu ce se cosa nacleptă* ‘fiarele cu care se bate coasa’ (Petrovici–Neiescu 202). Așa după cum arată Petrovici–Neiescu, *lucr. cit.*, p. 202, sensul de capcană a lui *fl'ăre* în istroromână reprezintă un calc după cr. *železa* ‘idem’, formă de pl. a lui *železo* ‘fier’.

Demn de remarcat este faptul că ir. *fl'er* (< *fier*, cu intercalarea lui *l'* între labială și iot, (< lat. *fērrum*) a pătruns și în graiul din Lusssingrande: *fl'eru* (ALI 6377). *Fl'er* se alătură astfel puținelor exemple de termeni istroromâni intrați în dialectele čakaviene din Istria de nord și centrală: cf. *žinzire* și *timpla*, citați de Kovačec 1971: 197–198 (*dzindzira* ‘gingie’ se găsește și în dialectele istroromâne); *pŭca* ‘Mädchen; fetiță’ cunoscut în Croația nord-occidentală: „La voce čac. istr. *pŭca* ‘membro virile’ e evidamente mutuata dall' istrorum. *puŕe* (dacorum. *puŕa* ‘idem’) di etimo molto discusso“ citat de Luciano Rocchi, 1990: 288, vezi și Skok III 88, s. v. *putana*.

MAČÚCA. Având semnificația dr. ‘ciomag, bătă’, *mačúca* s. f. neînregistrat până acum de nicio lucrare dedicată dialectului istroromân, a fost notat de Ugo Pellis (ALI 5531: *mazza*) din Valdarsa (alias Susnievița) în sintagma *bātu kumačúca* ‘bātu (= bățu) cu măciucă’. Termenul istroromân se alătură dr. *măciucă*, ar. *măciucă* (< lat. **matteuca*, *-am* < *matta*), megl. *măcioc*, care se explică prin schimbare de gen și de sufix (CDDE 1036).

NEVRĚME, s. f. ‘furtună’, înregistrat de Filipi ALIr 50 din toate localitățile istroromâne, este un derivat cu prefixul *ne-* de la *vrĕme* (< v. sl. *vrĕme*); cf. și cr. ikavian *nevrĕme*, notat de același lingvist croat de la Bărgud și Čepić. Pentru alte derivate ir. cu prefixul *ne-* vezi Frățilă 2011: 14.

RĂZĂNVEȚĂ, vb. I, tranz. ‘a dezvăța, a dezobișnui’, ‘a înțărca, a dezvăța de supt’, a fost înregistrat de Filipi, ALIr 411 din Jeiăn. Termenul este un derivat cu prefixul *răz-* (< sl. *raz-*) care l-a substituit pe *des-* (*dez-*) (< lat. *dis-*) + *ănveță* (< lat. **invitiare*). Dacă în alte cazuri *raz-* / *res-* s-a adăugat unor verbe în care *ân-* a fost înlăturat (cf. *rascl'ide* ‘deschide’ față de *ănc'l'ide*, *resgl'eță* ‘dezgheța’ față de *ăngl'eță* < lat. **inglaciare*) în *răzănveță*, prefixul *ăn-* (< lat. *-in*) din *ănveță* s-a menținut.

STĂZA, STĂNZA, STANZE. *Stăza*, s. f., pl. *stăze* însemnând ‘cărare (de la stână la izvor)’ a fost notat de ALR II, vol. 2, h. 408. Același formă de la Jeiăn este confirmată de Filipi, ALIr 1070. Același lingvist croat (ALIr 1070) a notat de la Sușnievița și Noselo varianta *stânze*, pl. *stânze*, iar *stânza*, pl. *stânze* din celelalte localități istroromâne (Letai, Bârdo, Șcabici, Tercovți, Zancovți, Miheli și Costârcean) cu sensul ‘cărare’ (ALIr 1070). Cu același sens de ‘cărare, potecă, drum îngust’ *stânza* (transcris *stnza*), termenul a fost notat de la Bârdo (Birščina) și de Dianich 2010: 164, glosat în italiană ‘sentiero’. La Zancovți *stânza* are și sensul ‘scurtătură’ (ALIr 87). În sfârșit, la Zancovți și Miheli, *stânza* primește sensul de ‘cărare (în păr)’, în it. ‘scriminatura’ (ALIr 170).

Ir. *stăza* este înrudit cu cr. *stāza* care provine din sl. com. și protoslav. **stbga* ‘potecă, cărare’ cu palatalizarea lui *g* urmat de *i* semivocalic > **stbzja* > *stāza* (cf. vechea slavă bisericească, cr. *stbza*, rus. *stezja*) (Skok, III, 330, s. v. *stāza*). Forma *stânza* / *stânze* este înrudită cu cr. *stagna* cunoscut și ca toponim în Dalmația: *Stagnâ*, și în Smokvica, Korčula: *Stagna*, unde denumește o uliță foarte strâmtă.

Cuvântul și toponimele din sârbă și croată sunt înrudite cu slov. *stegnè*, f., pl. însemnând ‘Triebweg für das Vieh’, pol. *Ściegno*, alături de *stegno* ‘Spur’, rus. *stózna* ‘uliță, stradă’. Toate acestea provin din protoslavul *stьgna*. Vocala *a* din cr. *stagna* provine din semivocala palatală (*ь*) (vezi Skok III, 324 s. v. *stagna*). Ir. *stânza* / *stânze* presupune o metateză a grupului *gn* > *ng* și palatalizarea lui *g* > *z*: *stenga > *stenzja* > *stânza*.

TEACA. *Teáca* s. f. ‘teacă’, neînregistrat până acum de nicio lucrare dedicată istroromânei, a fost notat de Ugo Pellis (ALI 6278: fodero della spada) din Jeian, în sintagma *teaca-de-sabl'e* ‘teacă de (pentru) sabie’. Termenul istroromân se alătură dr. și ar. *teacă* (< lat. *theca*), mărind împreună cu *măciucă* (vezi *supra*), numărul elementelor de origine latină moștenite de dialectul românesc sud-dunărean cu cei mai puțini vorbitori.

ABREVIERI

adj. = adjectiv	p. = pagină
ar. = aromân(ă)	pl. = plural
augm. = augmentativ	p. gener. = prin generalizare
cf. = confer	pol. = polonez(ă)
cr. = croat(ă)	pref. = prefix
čac. čak. = čacavian	protos. = protoslav(ă)
dr. = dacoromân(ă)	rus = rusă, rusesc
f. = feminin	s. = substantiv
h. = harta	scr. = sârbo-croat
ir. = istroromân(ă)	sl. com. = slav comun
lat. = latin(ă)	slov. = sloven
lucr. cit. = lucrarea citată	s. v. = <i>sub voce</i>
mevl. = meglenoromân(ă)	vol. = volum
n. n. = nota noastră	

SIGLE ȘI ABREVIERI BIBLIOGRAFICE

ALI	= <i>Atlante linguistico italiano</i> . Materialul din ALI strâns de Ugo Pellis nu l-am consultat direct, ci printr-o copie care se află la Institutul de Filologie Romanică al Universității din Udine, împreună cu întregul material strâns din Istria. Originalul se află la Torino, la Institutul Atlasului Lingvistic Italian.
ALR I	= <i>Atlasul lingvistic român</i> , publicat de Muzeul Limbii Române din Cluj sub conducerea lui Sextil Pușcariu. Partea I de Sever Pop, vol. I, Cluj, 1938.
CADE	= I.-A. Candrea, <i>Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea românească”</i> (<i>Dicționarul limbii române din trecut și de astăzi</i>), partea I, București, 1931.
Cantemir 1959	= Traian Cantemir, <i>Texte istroromâne</i> , București, Editura Academiei.
CDDE	= I.-A. Candrea și Ovid Densusianu, <i>Dicționarul etimologic al limbii române. Elementele latine. (A-Putea)</i> , București, Atelierele Grafice Socec, 1907–1914.

- Ciorănescu = Alexandru Ciorănescu, *Dicționarul etimologic al limbii române* (ediție îngrijită și traducere din limba spaniolă de Tudora Șandru Mehedinți și Magdalena Popescu Marin), București, Editura Saeculum, I. O., 2001.
- Dănilă 2005 = Ioan Dănilă, *Limba română în graiul ceangăilor din Moldova*, București, Editura Didactică și Pedagogică – R. A.
- DEX = *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Editura Academiei, 1975; ed. a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic, 1996.
- Dianich 2010 = Antonio Dianich, *Vocabolario istroromeno-italiano. La varietà istroromena di Briani (Bršćina)*, Pisa, Edizioni ETS.
- DLR = *Dicționarul limbii române*. Serie nouă, tomul VI–XIV, București, Editura Academiei, 1965–2000.
- Felecan, 2005 = Nicolae Felecan, *Terminologia corpului uman în limba română*, Cluj-Napoca, Editura Mega, Editura Argonaut.
- Filipi ALIr = Goran Filipi, *Instrorumunjski lingvistički atlas. Atlasul lingvistic istroromân. Atlante lingvistico istroromeno*, Pula, Znanstvena udruga Mediteran, 2002.
- Frățilă 2006 = Vasile Frățilă, *Graiul de pe Târnave. Texte și glosar*, Blaj, Editura Astra.
- Frățilă 2011 = Vasile Frățilă, *Formarea cuvintelor în dialectul istroromân în „Fonetica și dialectologie”*, XXX, 2011, p. 5–20.
- Frățilă–Bărdășan 2010 = Vasile Frățilă, Gabriel Bărdășan, *Dialectul istroromân. Straturi etimologice*, Partea I, Timișoara, Editura Universității de Vest.
- Kovačec 1971 = August Kovačec, *Descrierea istroromânei actuale*, București, Editura Academiei.
- MDA = *Micul dicționar academic*, I–IV, București, Editura Univers Enciclopedic, 2001–2003.
- Morariu 1928 = Leca Morariu, *Lu frați noștri. Libru lu rumeri din Iatrie. Cartea românilor din Istria. Il libro degli rumeni Istriani*, Suceava, Editura Revistei „Făt Frumos”.
- Neiescu 2011 = Petru Neiescu, *Dicționarul dialectului istroromân*, vol. I, A–C, București, Editura Academiei Române.
- Petrovici–Neiescu = E. Petrovici și P. Neiescu, *Persistența insulelor lingvistice. Constatări făcute cu prilejul unor noi anchete dialectale la istroromâni, meglenoromâni și aromâni*, în „Cercetări de lingvistică”, IX, 1964, nr. 2, p. 187–214.
- Pușcariu 1940 = Sextil Pușcariu, *Limba română I, Privire generală*, București, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol”.
- Rocchi 1990 = Luciano Rocchi, *Latinismi e romanismi nelle lingue slave meridionali*, Udine.
- Sala 1998 = Marius Sala, *De la latină la română*, București, Editura Univers Enciclopedic.
- Saramandu 2012 = Nicolae Saramandu (coordonator), Marilena Tiugan, Irina Floarea, Alina Celac, *Dicționar meglenoromân. Litera C*, În „Fonetica și dialectologie”, XXXI, 2012, p. 79–196.
- Scriban 1939 = August Scriban, *Dicționarul limbii românești*, Iași, Institutul de Arte Grafice „Presa Bună”.
- Skok = Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, vol. I–IV, Zagreb, Jugoslavenska Akademija Znanosti i Umjetnosti, 1971–1974.
- TDRG = Dr. H. Tiktin, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch*, I–III, Bukarest, Staatsdruckerei, I: 1903; II: 1911; III: 1924.

LEXIKALISCHE UND ETYMOLOGISCHE ISTRORUMÄNISCHE ANMERKUNGEN

(ZUSAMMENFASSUNG)

Von einigen dialektalen Textsammlungen sowie von einigen lexikografischen Arbeiten (Wörterbücher, Glossare) oder Atlanten (ALI, ALIr, ALR) ausgehend, untersucht der Autor einige bis unlängst unbekannte oder ohne Etymologie gebliebene istroromänische Termini.

Diese sind in alphabetischer Reihenfolge: *bucurâzna*, f. Adj. 'froh' < urrum. Adj. **bucuroasă* (< *bucur*, ein Wort trako-dakischen Ursprungs, erhalten im PN *Bucur* 'schön'; vgl. alb. *bukur* 'schön; (veraltet) zufrieden, angenehm' + Suffix *-os*, f. *-oasă*) + kr. Suffix *-(a)n*, f. *-na*; *corp* in der Syntagma *corpu de plug* 'Pflugkörper' (< lat. *corpus*, it. *corpo*?) welches eine Lehnübersetzung nach kr. *telina* 'idem' (< *telo* 'Körper, Leib' + augmentatives Suffix *-ina*) zu sein scheint; *cur* (Homonym des lat. Nachfolgers *culus*), in *curu de pâre*, 'Teigstück aus dem gebackenen aufgeplatzten Brot, das ein bisschen später gar wird' (< kr. *kfr* 'Hahn', Pl. *kuri* 'Kücken' und 'Hühner'); *f^xer* 'Gebiß, Zaum' (< lat. *ferrum*), das in dieser Form auch in die Mundart von Lussingrande eingegangen ist; *mačúca* 'Knüppel, Keule' (< lat. *matteuca*), bisher bloß im Dr. und Ar. bekannt (megl. *măcioc* durch Genus- und Suffixwechsel); *nevr^rme* 'Sturm' (< Präfix *ne-* + *vr^rme* aus dem Altsl. *vrěme*; vgl. lit. kr. *nevrijeme* und dial. kr. *nevr^rme* 'idem'); *răzănveță* 'verlernen, abgewöhnen' (< Präfix *răz-*, slavischen Ursprungs, welches *des-* (*-dez*) (< lat. *dis-*) abgelöst hat + *ănveță* (< lat. **invitiare*); *stăza*, *stânza*, *stanzu* 'Pfad (von der Sennhütte zur Quelle); vgl. dafür skr. *staza*, ursl. **st^ogna* > **st^oenzja* > *stânza*; *t^oaca* 'Schwertscheide' in der Syntagma *t^oaca-de-șab^e* 'Scheide für das Schwert' (< lat. *theca*), ein Terminus, der bisher nur im Dr. und Ar. bekannt war.

Universitatea de Vest din Timișoara